

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felévire	5	—	"
Negyedévre	2	50	"
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán kedvező árakat adunk. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Aratás.

Debreczen, jun. 21.

Rezgő buzakalász sárga erdeje már le-lehajtja fejét s kasza után vágyik... Megérkezett hozzá a láng-sugaru nyár, a mely megérleli szemjét, megtölti sikerrel s kenyerét megadja a magyar nemzetnek, — a folyó hét ragyogó napfénye kiszáritja a felszívott esőharmat romlasztó nedvétől s megkezdődik nemsokára szerte a hazában pacsirta-üldöző suhogása az arató kaszának...

Elérkezett tehát! Mondjuk mindnyájan s hálát rebegünk az egek Urának, hogy ezt megérnünk engedte. Én is, midőn rá gondoltok a te szép munkádra, édes jó magyar népem, öröm tölti el keblemet.

Látlak, előttem állsz, amint kora hajnaltól késő estig meg nem pihen a kasza kezében s könnyen, a fáradságnak legkisebb jele nélkül végzed azt a verejtékes munkát, a mely neked és az egész nemzetnek a kenyerét megadja.

Neked, és az egész nemzetnek! Oh én édes magyar népem! Micsoda büszkeség töltheti és nem régen is még töltötte el a te szivedet aratása közben a pirosuló buzának, mikor erre a nagy hivatásodra gondoltál...

Ma, mintha kezdene kivesszenni lelkedből az a szent érzés s csak arra gondolsz, hogy kevesebbet kapsz érte, mint azelőtt, avagy talán munkáért nem fizetnek úgy meg, mint másnak...

Ma már nem érzed azt a büszkeséget, mely apáid lelkét hevíté egykoron, hogy te vagy a nemzetnek fentartó gerince, hogy

»Csak formál a szerszám, csak forgat a mérték,
De a föld rögeből hajt ki minden érték!«

mintha elfeledted volna, hogy ilyenkor nyáron egész nemzet, nem: egész világ szeme néz rád s várja munkádnak, szorgalmadnak eredményét, hogy a szerint igazítsa életét...

Ma nem heviti ez a szent érzés lelkedet, — pedig én így szeretnék mindig látni, különösen pedig így szeretnék most, az idej aratáskor.

Szeretném látni minden tettetdből, minden mozdulatodból, minden érzésedből, hogy örömmel tölt el a tudat, hogy

a nemzeti műveltségnek, a nemzeti erőnek és a nemzeti vagyonosodásnak te vagy az alapja, szeretném leolvasni arczodról, hogy lelkedbe van vésve az a szent tanítás: egymásért egymásnak!

Szeretném s nem tudom megállani, hogy el ne mondjam most aratáskor, ha az volna vezérlő csillagod életed folyamán, hogy mindnyájan emberek vagyunk, ne toljuk előre a magunk baját, másnak is lehet, van is terhe, nehéz élete, nem egyedül te vagy mostan bajban s te sem vagy mindig s ne zugalódjál, ha talán nem úgy ütne ki minden, a mint te szeretnéd.

Jusson eszedbe mindig, azt kívánom neked és boldog leszesz én édes magyar népem, hogy te vagy a nemzet fenntartó gerince s így aratáskor te erőt e hazának a tovább működésre s legyen előtted világos az igazság, hogy ha érezzük, mindnyájan együtt érezzük a terhet, együtt huzzuk az igát...

Ujra száll a buza ára? Legyen előtted ez az igazság s mindjárt igaz nézőpontról tekintheted bajait, Belátod, hogy ha a buzaár újra alacsony s te nem vagy képes ismét úgy élni, úgy berendezkedni, mint a hogyan te szeretnéd, akkor az sem csinál olyan forgalmat s nem huz annyi jövedelmet, a kinek te fizetnéd a buza árát, hogy ha az nagyobb volna.

Ne hidd azt, hogy csak neked van bajod e hazában, de hisz ha van, mindjárt készen a segítség. Mondjam-e hogy hívják? Tudjátok bizonyára magatok is, de azért kiírom: összehátarás, egyetértés a különböző termelési ágak művelői között.

Ne gyűlölje a gazda a kereskedőt, ne keressen, ne lásson ellenséget az iparosban, hanem társát a küzdelemben, mely hivatva van, hogy e nemzetet nagygyá, dicsővé s eképen erőssé és vagyonosná tegye...

Most aratáskor, mikor legtöbb a dolgod, de a mikor az eredményt is tapasztalod, most ajánlom ezt az igazságot figyelmedbe, hogy megsziwelve, tartsad magadat hozzá, — édes jó magyarom!

Nem a gyűlölség, nem a torzsalko-

dás s legfőképen nem az irigység érzése az, ami ki fog emelni mai nehéz helyzetedből, a mely, hogy megvan. mindnyájan tudjuk és sajnosan érezzük, a magyar gazda baja közös a magyar iparos és kereskedő bajával, — hanem az egyetértés, mely a nemzet minden rétegét közös munkára ösztönzi.

Mert hogyan lesz a buza ára magasabb, hogyan lehet a magyar gazda anyagi helyzete kedvezőbb? Csakis úgy, ha a magyar iparos és magyar kereskedő is fejtődik s nem érzi ugyanannak a kéznek a súlyát, mely a magyar buza árát lenyomja.

Mert a baj megvan, de ez közös édes mindnyájunknál. A kibontakozásnak csak egy módja van, amelyet most, aratáskor különösen szükségesnek tartok lelkedre kötni, édes jó magyarom. Egy pár hét múlva zsákokba öntve, mázsára vakva előtted fog állni egy évi szorgalmadnak egész eredménye s elébed áll önkéntelenül is a sötét gond, mely eddig csak a hátad megett volt: vajon mi kapok érte?!

Ha ma kérde, a felelet csak szomorú lehet; keveset; de épen ma kezded közt van a szabadulás eszköze, amelylyel széttépheted lánczaidat, amelyek megkötik akaraterődöt s nem engedik, hogy kifejtsed azokat az eszközöket, a melyeek anyagi javulásodat megteremtteni hivatva vannak.

S ez az eszköz az egyetértés abban a szent törekvésben, hogy felszabadítsuk a magyar mezőgazdaságot, a magyar kereskedelmet és magyar ipart az osztrák gyámság alól

Ha val. mennyien urai lesznek önmaguknak, akik e hazának anyagi javán munkálkodnak, mindjárt nem lesz olyan szomorú az aratása a magyarnak.

Most, aratáskor tehát különösen fontos s nem is mulasztom el felhívni rá figyelmedet, édes jó magyarom hogy csak egy mód van, a melyen javítható a helyzeteden és az egész magyar hazában: ha minden erőddel és tehetségeddel azon munkálsz, hogy kivívd:

»Magyarország gazdasági függetlenségét!«

Kohányi Gyula.

BELFÖLD.

Kapuzárás. A főrendiház június 27-én ülést tart, melyben a képviselőházban legutóbbi tárgyait javaslatokat intézik el. — A képviselőház pedig jun. 28-án tart formális ülést, melyben tudomásul veszi a főrendiház átiratát.

A kath. autonómia. A kath. autonómiai kongresszus által kiküldött kilenczese bizottság, melynek a munkássága elnökének, gróf Szapary Gyulának betegeskedése miatt hónapok óta szünetelt, tegnapi d. u. 4 órakor újra ülést tartott. E bizottság tagjai: gr. Szapary Gyula elnökön kívül, gróf Zichy Nándor, gr. Apponyi Albert, báró Hornig Károly, Reiner Lajos, Hoványi József, Pasztély Jenő és Günther Antal. A tegnapi ülésen — mint értesülünk — Hoványi Gyula előterjesztette a maga elaboratúráját az autonómia (hitközségi) és kerületi (esperességi) szervezéséről nézve. — A bizottság ma — mint halljuk — nem boesátkozik érdemleges tanácskozáskba, hanem elhalasztja ülésvezését, míg az egész autonómia szervezete terve felől nem lesz előtte kimerítő elaboratúrája.

A főrendiház mentelmi bizottsága június hó 20-án, hétfőn d. e. 11 órakor ülést tartott, melynek tárgya: 1. Az esztergomi büntető kir. járásbíró megkeresése báró Nikolics Fedor főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában; 2. a Budapest székes-főváros IV. kerületi kapitányságának kihágás vétségének elkövetése végett gróf Keglevich István főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését tárgyozó felterjesztése.

3 1/2%-os pénztári jegyek. A m. kir. pénzügyminiszter a következő hirdetményt teszi közzé:

A m. kir. pénzügyminiszter intézkedett, hogy az 1870 évi XI. törv.-czikk 4 §-ának korlátain belül a 4 %-os hat havi lejáratu m. kir. kamatozó pénztári utalványok mellett a felmerülő igényekhez képest három és fél (3 1/2) %-ot kamatozó és három (3) havi lejáratu ily utalványok is kibocsátassanak. A kétféle m. kir. kamatozó pénztári jegy forgalma külön fog kimutatattatni. A m. kir. pénzügyminiszterium.

Giovanni és Luigia.

A Debreczeni eredeti tárczája
Nápoly, június 17.

A Palazzo cac' Doro előtti térségen, hűs pálmák árnyékában szürcsöltük a nápolyi czukrász mesterművét, valami édes palmanedvet. Az egész piazzán óriási nép tolong. A tengerpart felől kaprázatos tarkaságú menet közeledik, kétfelől hosszú kocsi sörtől követve, melyekben Nápoly szépség- és pompakiállításai ül.

Kaprázatos látvány. A menet a Locandu die Chiaranál bekanyarodik s a nagy piazzán félkört formál. A kocsisor körülveszi a félkört s egy díszes, rózsá kocsiból magas, világos szőke haja, isteni szép leány ugrik le. Sorban áll a kocsik körül; tüzes, nagy kék szeműt figyelmesen jártatja a kocsiban ülők dákák között. Az utolsó kocsiból sugár fiatal ember kezéből kis pergő dob kerül elő s az a fiatal oly bolondos arccal csudálja a szép leányt. Luigia táncolni kezd. Lejt a boszorkányok, a jószágok hívó, oszobos tánczát s kívánatos szájával csacsogni kezd, énekel bús, egyszerű tartalom nélküli áriát, de hangja finom csengése és szép, mesterkéletlen, természetesen gyöngyöző s mégis futamok nélküli akkordja, melyekkel a haldokló oroszánt siratja: nem egy ízben esalta ki a hercegnő szeméből a könnyűket.

Luigia sorra járja kis dobjával a körül állókat s olyan okosan néz tiszta szemével az adakozók tenyerébe, hogy lehetetlen kétkedni szavában.

Sorra járja a kontesszákat, a baronesszákat s maga körül egész udvart alkot. A dama di corte nyakából keríti le a gyöngyörát s

Madarász József ünneplése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 20.

A sár-keresztúri kerület választópolgársága vasárnap ünneplte meg nagy lelkesedéssel, hogy 50 év óta mindig függetlenségi képviselőt küldött az országgyűlésre és hogy ezen 50 éven keresztül állandóan Madarász József képviselte.

Az ünnepélyre a fővárosból leutaztak Madarász József, az aranymandátumos képviselő, Kossuth Ferencz, Lakatos Miklós, Meszely Lajos, Leszky Gyula, Rigó Ferencz, Balogh László, Pichler Győző orsz. képviselők, Herman Ottó, kikhez Sárbogárdon csatlakoztak Szilva István, Nagy Gyula, Rátkay László, Boda Vilmos és Jeszenszky Ferencz orsz. képviselők.

A vendégeket a sárbogárdi pályaudvaron több ezer főre menő tömeg fogadta. A megjelent képviselőket és a vendégeket Salamon Ferencz jegyző üdvözölte, mire Madarász József, Kossuth Ferencz és Herman Ottó válaszoltak.

E közben megérkeztek a fehérmegyei választókerületek küldöttségei is.

Pontban két órakor indult a társaság a községbe, hogy a népgyűlésen részt vegyen. Elő 100 tagu bandérium lovagolt, s utána hosszú kocsisorban vonultak be a népgyűlés színhelyére a vendégek.

A népgyűlésen, mely a község főterén folyt le, több ezer ember vett részt.

A népgyűlést Forgách Endre ref. lelkész nyitotta meg hosszabb beszéd kíséretében, hangsúlyozva, hogy a sárkeresztúri kerület az egyetlen nemcsak ebben az országban, hanem az összes alkotmányos államok közt, a mely 50 éven keresztül állandóan, annyi megpróbáltatás közt is: hű marad azon elvekhez és midőn egy félszázaddal ezelőtt függetlenségi és 48-as programmal küldte Madarász Józsefet a képviselőházba, a ki azóta állandóan képviseli is a kerületet, a polgárok legnagyobb meglepődésére. (Lelekesült éljenzés.)

Ezután az egyes küldöttségek szónoka, beszélt. Hozer Lajos a székesfehérvári, báró Mantonffy Géza a csákvári, Babai Imre a bodajki és Detrich Zsigmond az abai függetlenségi kerület nevében beszélt.

dobja a könyves szemü leány csörgő dobjába. A guardia del corpo fess hadnagya gyémánt gyűrűjét huzza fel pieziny ujjára s a szép Luigia kis kacsoját nyujtja a fess hadnagynak.

S aztán újabb nézők gyűlnek köréje s az elkezd újra és újra kaprázatos tánczát; ruhája régi nápolyi utca-énekes ruha, olasz kurta sötétana, kis guibettával, rajta kék selyem szalagból olyan tiroli forma tirakalzoni, apró anellóra kötött fazoletto da colló-val. Csipke grembiálája sansan selyem szegélyekkel vigan leng táncza közepette orecchini és suianiglejei kaprázatosan fénylenek ujjain és hó karján.

Aróza kigyulad a forgásokban és éneke: Il Leone moribondo, a haldokló oroszlán, melabos s érző akkordokat esal ki apró ajkai közül, ragyogtatva gyöngyör fogát, melyek közül fürgén siklik ki az olasz kedély érzélgős dallama:

... nel patior pereosse amare,
Oasin, dissonor della natura,
Tremo, e due volte ni morir mi pari!

Tremo! Dühömben reszketek! s Luigia kezd fogorni, forog gyorsan, kaprázatosan, míg övéről csüngő tarka szalagok tölesőr alakban nem fődik el arezát; forog, forog, mignem fáradtan dől az elősiető Giovanni karjába. Giovanni fölveszi Luigiát, rózsá kocsijára tilteti s a fényes publikum Vivete turchinót kiáltoz feljűk.

Testvérek voltak, habár nem is ismerték egymást. Testvérek lettek nagykorukban, testvéreként szerették egymást.

Midőn M a d a r á s z József az emelvényre lépett, perczekig tartó éljenzéssel fogadták.

Egyetlen virágos kertté alakult — úgy mond — e kerületnek egész lakossága. Midőn ötven év előtt fölkerítte őt e kerület polgársága, hogy képviselje őket az országgyűlésen, bejárva a kerületet, azt tapasztalta, hogy ez lesz neki az az alap, az a föld, a melyen fennen hirdetheti a függetlenség elveit, mikemár gyermekkorá óta magába szivott. (Lelekes éljenzés.)

Köszönetet mond e kerületnek, hogy azon zászló iránt, a melyre 1848-ban — ma ötven éve — felelküdt, hű maradt tőrtől. Ez a kerület az 1874-ben proklamált program alapján áll s azt akarja, hogy Magyarország független, önálló legyen. (Lelekes éljenzés.)

Midőn tebát összejött a kerület s polgársága ma, hogy megünneplje a romlottságnak indult, erkőlestelen világban a tiszta, független eszmék diadálét, virágos kertté alakult át e kerület, ahonnan minden magyar, ki hazáért és hazája függetlenségeért küzd, erőt merithet. (Igaz.)

Ő nem akar második Mózes, vagy másodih József lenni, csak az az óhajata, hogy Magyarország még az évben ünneplje meg teljes függetlenségét. (Főlkialtasok: Ugy legyen Lelekes éljenzés.)

Ezután Kossuth Ferencz szolt. Köszönetet mond a kerület polgárságának és csodálattal fejezi ki e kerület iránt, mely egy félszázad óta lobogtatja a függetlenségnek dicsőséges zászlóját becsülettel, ritka kisértással azt a zászlót, amelynek szolgálatára ő is fel esküdt.

Jól esik szívének, lelkének látni, hogy van az országnak egy pontja, a hol még nem veszett ki a tiszta hazaszeretet, a hol még lelkesedni tudnak az eszményért, a hova még nem hatolt be a vesztegetés és a lelekvasárlás, (Főlkialtasok: nem is fog!) a hol még megludják az emberek beasúlni azt a jogot, a melyet az 1848 adott s melyért az őseink vértüket ontották (Éljenzés.) A polgárnak ez a legszebb erénye, ez legszentebb joga. (Igaz! Ugy van!)

Ennek a kerületnek jutott az a dicsőség, hogy alhatatosan megállja helyét s Madarász

Luigia kis leány volt, olyan 12 éves lehetett; árva volt, elindult élni. Nem tudott semmit, nem járt iskolába sohasem, hogy keresni mehetett volna tudományával. De elindult keresni nőtájával.

Tacsóki leány volt még. Valahol megtanult egy versiket a haldokló oroszlánról: Urbano Lampredi: Il Leone moribondo-ját, s gyerekes eszével elkezdett csendesesen dadó-lászni.

Igy dalolt akkor este is, mikor a 14 éves árva Giovanni arra vetődött apró, öt centimes pikolóján fuja valami bánatos nótát.

Luigia figyelmes lett, elhallgatott, Giovanni csak fuja, fuja:

... nel patior ...

Csudás volt-e, avagy nem, de ép azt az oroszlán nótát fuja, amelyiket Luigia dadolt esténkiint. A két gyerek összebarkozott.

— Luigia! árva vagy te is, én is; jer osszuk menjünk együtt, bejárván a világot. És ment a két gyerek világgá: — a másik utczába! De egyszer eltűntek s környékeső utczalokók sem tudtak róluk, amikor évek múlva ismét visszakerültek.

Csudás volt az eltűnésük, csudás a visszajövetelük: Nagyok váltak! Luigia 18 éves volt, Giovanni 20. Együtt barangoltak Nápoly utczáin; Giovanni fuja sipját, Luigia meg énekel a haldokló oroszlánról. Szembe fényes fogat jött, négy pompás fekete volt elője ragasztva, benne két dáma ült. Az egyik dáma idősebb volt s a másik kísérlőjének látszott Giovanni türelmetlenül huzta meg a Luigia szoknyáját.

— Luigia! tu! la Duchessa! la Duchessa! Luigia csak dalolta nótáját, dalolta a haldokló oroszlán fájdalmát, szepen, szívhez szólóan,

Józsefre is die kerület 50 éve hogy legyen az mint ez a sok rület képviselő tartó éljenzés.

Lelekes éljenzés. Vilmos, Meszely István, Pichler Ottó, Balogh Lajos, Majd Me

elfogadásra ajánlásokat:

„Fehérme midőn mai nap léségi elveine tekint vissza a lyamán, dacz vesztegetés esz raneasait kövte meggyőződése lehet igazán vényben bizto állóságát és fü ünnep is megg az ország min hasonló kitarit vesztegetés és lakozók azon zetek azon vagyoniilag, o litikailag igazá hessen.”

— A ha sedés-el elfoga

Végül Kö

gyűlés véget é

A képvis

tak a főváros

A szövets

(1.) Lezajlo

javaslat hossz

téktelen módo

diház tárgyal

mint ha esz

volna.

A kocs

kihajolt s o

leányt. Luigia

szemébe, aki

emil-madonn

erszenyét csu

Luigia jól mo

S azóta bálvá

szírl jöttek

jövendőjüket.

Igy tört

Most uj

el Doro előtt

verődött össz

lázás beszéd

nyomorra és

Eles, ril

tam; közelek

utczá-énekes

Giovannit a

Hogy m

véntült; feste

lett. Szeme

molett leányh

év alatt.

Giovann

tartotta, csak

idő foga. Szá

nagy dobót,

Józsefre is diesőség, hogy az ő elvűségét a kerület 50 éven át megbeszéli. Azt kívánja, hogy legyen az országnak sok olyan kerülete, mint ez a sok olyan képviselője, mint e kerület képviselője: Madarász József. (Hosszantartó eljenzés.)

Lelkes beszédek mondtak még Boda Vilmos, Meszlényi Lajos, Rátkai László, Szluha István, Pichler Győző, Lakatos Miklós, Hermau Ottó, Balogh László.

Majd Meszlényi Lajos felolvasta a elfogadásra ajánlotta a következő határozati javaslatot:

„Fehérmegyének sárkereszturi kerülete midőn mai nap lelkesedéssel üli meg függetlenségi elveinek 50 éves diadalát, büszkén tekint vissza a múlt századra, melynek folyamán, dacára a többször megkísérlelt veszélyes eszközeinek tisztán az elvek parancsait követve mindig hűen állott meg ama meggyőződése mellett, hogy hazánk csak úgy lehet igazán boldoggá és szabadabbá, ha törvényben biztosított jogainál fogva teljes önállóságát és függetlenségét visszanyeri. A mai ünnep is meggyőződésből kifolyólag felszólítja az ország minden választó kerületét, miszerint hasonló kitartással, megvetve a jövőben a veszélyes és erőszak minden eszközt, csatlakozzék azon elvekhez, melyek egyedül vezetnek azon cél elérésére, hogy népünk vagyonilag, országunk erkölcsileg és politikailag igazán szabadabbá és függetlenné lehessen.“

Ezt a határozati javaslatot óriási lelkesedéssel elfogadta a népgyűlés.

Végül Koller Tivadar zárószavával a népgyűlés véget ért.

A képviselők az esti vonattal visszautaztak a fővárosba.

A szövetkezeti törvény a gyakorlatban.

— Két czik. —

Debreczen, június 18.

(I.) Lezajlott immár a szövetkezeti törvényjavaslat hosszú vitája, a képviselőház jelentéktelen módosításokkal elfogadta és a főrendiház tárgyalása után nincs többé akadály,

mint ha csak a maga fájdalmát dalolta volna.

A koci megállott s az idősb dáma kihajolt s odaintette a szomorúan nótázó leányt. Luigia mosolyogva nézett a duchessa szemébe, aki könnyezve nyujtotta oda kis email-madonna képét, az idősebb dáma pedig erszenyét csuszátá Giovanni kezébe, hiszen Luigia jól mondotta meg a hercegné sorsát. S azóta bálványa Nápoly magnásainak. Mesziről jöttek tanácsot kérni s kérdezők meg jövendőjüket.

*

Igy történt ez, ez előtt 20 évvel.

Most újra Nápolyban vagyok. A Palazzo el Doró előtti térségen ismét nagy tömeg verődött össze. A munkások ünnepelnek, bár lázas beszédükből, arckifejezésükből közti nyomorra és lázadásra lehet következtetni.

Eles, rikácsoló, nehézkes hangot hallottam; közelebb mentem és láttam Nápoly utca-énekesét: Luigiát és az ő hű kísérőjét: Giovanniát a nagy rézdobbal.

Hogy megváltoztak. Luigia arca megvényt; festett, mázos, kent bőre otromba lett. Szeme beesett, fénytelen lett s a szép molett leányból azóta vén banya lett rövid 20 év alatt.

Giovanni az ő bolondos arczát megtartotta, csak meglátszott rajta a nyomor, az idő fogja. Száraz kezével telekszakadva verte a nagy dobót, majd réztányérával közbejárt Luigiával s a járókelők elfordított arczal dobta belé centimjüket.

Szyl Fida.

hogy a javaslat törvényerőre emelkedjek. A fennálló szövetkezetek a javaslattal szemben a legnagyobb rezervával viselkedtek, nehogy esetleg félreértésekre szolgáltatassanak okot. Legyen szabad azonban most, post festa, elmondanom egyet-mást, mint aki 15 év óta nemcsak elméletileg fogja közöm e kérdéssel, hanem a gyakorlatból is ismerem minden ágát-bogát.

A parlamenti tárgyalás sarkpontja nem a szövetkezeti ügy, hanem tisztán politikai kérdés: a központi hatalom terjeszkedésének kérdése volt. Az ellenzék legtöbb tagja nem azt kereste, vajjon az alkotandó törvény a gyakorlatban tényleg megfelel-e, hanem csak azt látta, hogy a kormány omnipotenciája ismét gyarapszik. Pedig az állami beleavatkozás és kezdeményezés — noha az önégej elvével ellentétben áll — sehol annyira szükséges nem volt, mint éppen hazánkban.* — A szövetkezeti ügy nálunk nem úgy fejlődött, mint a külföldön. A nyugaton az együvértartozás érzete, a kölcsönös támogatás szüksége, de magában a népben rejlő társulási szellem hozta létre azokat az apró szövetkezeteket, melyek hatalmas köléllékké alakultak. Társadalmi életünk széttagoltsága, nemzetiségi viszonyaink, de különösen a magyar faj bizonyos jellemvonása a szövetkezeti szellem kifejlődésének útját állottak. — A szövetkezet tehát nem mint társadalmi egyesülés jött létre, hanem a kezdetleges hitelviszonyok, a pénzforrások hiánya következtében tisztán épp úgy, mint más pénzintézetet pótló intézmény. Ezért nem is szervezkedhetek szövetkezeteink, hanem mint különálló teljesítik missziójukat hiven s becsületesen. Ez a szervezatlenség okozta azonban, hogy a szövetkezetek alapítása sok helyütt nem szolid kezébe került s az ennek következtében beállott nazymervü bizalmatlanság eloszlatása érdekében szükség volt az állami akció megkezdésére.

Föltétlenül szükséges volt tehát állami és nemzeti szempontból, hogy a kormány vegye kezébe az ügyet és visszaadja a szövetkezeteket eredeti rendeltetésüknek, hogy azok a középosztály és szegényebb osztály jötevői, olesó hitelforrásai és szegényebb osztály jötevői, olesó hitelforrásai és legalább kisebb közegekben a kis gazdaosztály szervezői és összetartói legyenek.

Van azonban az állami akciónak olyan árnyalata, melynek hatása csakhamar mutatkozni fog. A törvény széles körökben oly illuziókat keltett, melyek a dolog természeténél fogva, de meg az anyagi erők elégtelensége folytán teljesülni egyáltalán nem fognak. Mert hol van az az anyagi erő, melyre szükségünk volna, hogy azoknak az óriási hitel-igényeknek eleget tegyünk, melyek az alakulás után azonnal felmerülnek? Mikor lesz majd az alakítandó központnak annyi pénze, hogy a hozzá forduló szövetkezeteknek csak csekély töredékét is kieligithesse? Nezzük csak mely erőforrások állanak a leendő központ rendelkezésére? Az alapító tagok nagy száma iránt vermes reményeket nem táplálók, a szövetkezetek részjegyei csak évek múlva fognak teljesen befizettetni, marad tehát az egy millió korona állami segély, ami elenyésző csekély még az eddig fennálló Károlyi-fele szövetkezetek részére is.

Igaz, ott van a visszszámolás is a záloglevél kibocsátás. De hogy milyen sorsa lesz a zálogleveleknek, az még a jövő titka. Nem akarok a zálogkötvények természetével bővebben foglalkozni, de az bizonyos, hogy a kötvények sem a biztosítéki alap, sem a rendkívüli kedvezmények dacára a rendszer, betáblázott követeléseken alapuló záloglevelek biztosságával össze nem merhetők. De gyengíti a kötvények alapját egy másik körülmény is. A kibocsátott kötvények értéke ellenében nincs a szövetkezet egész aktívuma lekötve, mert künnlevőségének jórésze váltókölesőn, melyet a központra zsírált és ennek útján visszszámoltat. Követelésének milyen részét fogja tehát váltókban lekötöni, melyet kötelezvényekben?

* De nem az eddig követett — sajnos — még mindig divatos rendszerben!

Ily körülmények között valóban kérdéses, nem lett volna-e egyszerűbb és czélsebébb, amint azt a Wekerle féle javaslat kontemplálta a főváros és a vidék kiválóbb pénzintézeteinek belevonásával a központot úgy megalakítani, hogy a szövetkezetek papirjai ezeknél kellő elhelyezést nyerhettek volna? Fővárosunk pénzintézetei az utóbbi évtizedben oly rohamosan fejlődtek, hogy a szövetkezetek részére szükséges tökélet a legnagyobb könnyűséggel teremthették volna elő.

A törvény második hibája már a címében van. Noha a kellő anyagi erő biztosítva nincsen két oly czélt köt össze, melynek mindegyike önmagában véve teljes erőt és figyelmet igényel. Gazdasági és ipari szövetkezeteket egy kalap alá von, holott mindegyike más és más természetű, mindegyik hitelkepeségének mas és mas az alapja.

A mezőgazda rövid hitelt nem használhat. Igaz, hogy aratáskor egyszerre sok pénzt kap, de aki tudja, hogy a gazda ez egyedül jövedelme hányféleképp van lekötve, a ki ismeri a kisgazda újabb és újabb ingatlanszerzési vágyát, az nem állíthatja, hogy rövid kölcsönnel a paraszton segíteni lehet.

Ellenben az iparos könnyebben forgatja pénzét, könnyebben fixethet — ha tud. Mert viszont annyi bizonyos, hogy a gazdasági szövetkezetek aránylag kevesebb kockázattal járnak, mint az ipariak. Az ipari kereset bizony alansága a kockázatot rendkívül emeli. Más biztosíték kell tehát az iparinál, más a mezőgazdaságinál. És a törvény mégis ugyanazokat a szabályokat köti az egyikre, mint a másikra.

Egy sajátságos tünetre kell itt rámutatnom, melyet alig tudok megérteni. Aki tudja a hazai iparosság évek óta folytatott agitációját az önálló iparszövetkezetek mellett, aki ismeri azt az eget ostromló törekvést az önálló Központ iránt, nem tud eléggé csodálkozni, hogy egy hang sem emelkedik a Központ egyesítése ellen. Pedig az ipari szövetkezetek nem csekélyebb fontosságúak, mint a mezőgazdaságiak. De merném állítani, hogy az ipari szövetkezetek csak utólag jutottak bele a törvénybe, valószínűleg azért, nehogy ezek is külön követeljenek valami szubvenziót.

Dr. Szántó Sámuel.

KÜLFÖLD.

Az interparlamentáris konferencia az idén Lisszabonban tartja gyűléseit. A portugál csoport már meghívta a gyűlésre az interparlamentáris konferencia magyar csoportját. Széll Kálmán a bizottság elnöke most küldi szíjjel a meghívókat. Számos magyar politikus készül elmenni a lisszaboni konferenciára, hol azon időtáiban nagyszerű ünnepek fognak rendezetni.

Az osztrák reichsrath berekesztése. Az osztrák kormányhoz még mindig közel álló Reichswehr azt jelenti, hogy politikai körökben nagy pozitívással beszélnek, hogy a kormány a kvótadeputációk tanácskozásai után berekeszti a reichsrathot. Ez főleg azért történik, hogy ha a cseh-német konferenciák eredményre nem vezetnének, a reichsrath újból megnyitásától tizta helyzet létezzék és így a jelenlegi kisebbségnek alkalom adassék hogy az elnökségbe beléphessen. A XIV. ülészak berekesztése július elejére várható.

Az olasz kormányválság. Rudini olasz miniszterelnök bejelentette lemondását s ezt azzal indokolja, hogy miniszterium, megfontolva a parlamenti helyzetet és nehogy a közrend fenntartása nehéz kérdéseinek prejudikáljon, letette lemondását a király kezébe és a király gondolkodási időt tartott fenn magának, Közölte továbbá, hogy a miniszterium az ügyek további vezetésére és a közrend érdekében megmarad helyén és kérte a kamarát, hogy szakítsa félbe az ülést.

Olaszországban a korona mindig szigoruan ragaszkodik a parlamentarizmus követelményeihez, egyideűleg azonban, a meddig csak lehet, megtartani igyekszik azokat, akik bizalmát bírják. Ha a kormányt a kamarák

leszavazzák, lemond, — a miniszterelnököt azonban újra megbízzák a kabinetalakítással és így egy rekonstruált miniszteriummal próbál újra szerencsét a képviselők előtt. Így történhetett több évvel ezelőtt, hogy Depretis, a kormány élén élte át az ismételt parlamenti vereséget, utabban pedig Rudini tette ugyanazt. Első ízben 1891 januártól 1893 májusig volt miniszterelnök. Másod ízben 1896 márczius havában bízták meg kabinetalakítással és annak élén meg is maradt a múlt szombattig.

Am ez idő alatt három különféle kabinetet vezetett. Az első 1897 decemberig maradt kormányon, a második ez évi május 29-éig és most a harmadiknak is le kellett mondania, pedig csak e hó 2-án vette át az ügyek vezetését.

Amint a dolgok jelenleg állanak és a mint azt mostanáig érkezett táviratok mutatják. — Rudini ez alkalommal nem fogják megbízni a kabinet újalakításával.

Rudininak a parlament mindkét házában tett kijelentése általános meglepetést keltett, nem azért, mintha az ő kormányának bukását elkerülhetőnek tartotta volna valaki, hanem, mert a demisszió akkor történt meg, a mikor a kormány — két nappal előbb — kifejtette új programját és számos törvényjavaslatot terjesztett be. Miután ez megtörtént, azt lehetett várni, hogy a kormány politikai votum útján fogja a parlamenti helyzet tisztulását provokálni. Ugy látszik azonban, hogy Rudini epp ezt akarta elkerülni, hogy a balpárt csoportjának koncentraczióját megakadályozza, a mint azt már mult évi decemberben is tette, amikor Zanardellit vette fel a kabinetbe.

Azon az ülésen, a melyen a kormány lemondása történt, valóságos imponans volt a hadsereg mellett való tüntetés, a mire Vendémir szocialista adta meg a lökést, felkeszvetődözlettel emlékezve meg a katonai kormány aldozatairól. Beszéde alatt a köztársasági párti Mulli, a kinek fiát Paviában agyonlőtték, hangosan zokogott.

Crispi, a ki igen halkan beszélt, nem valami nagy hatást ért el, aonal zajosabb sikere volt Zanardellinek, a mikor így szólt: „Ha én megokolhattam volna indítványomat, bebizonyítottam volna, msnnyire szívémben van a közrend, de egyuttal a szabadság is.”

A Kvirióban Pelloux tábornokkal mar hosszabb tanácskozás folyt. — Pelleoux kormányának okvetlenül nagy többsége volna a kamarában, mert Pelloux az egyesült baloldalnak is kellemes volna és mert a parlament utolsó ülése, a hadseregért való lelkesedésével, valóságos rámutatott olyan kormányra, a melynek élén egy tábornok állana. Pelloux mellett Sonnino és Zanardelli is kombinációban van.

A jelenlegi valóságos helyzetben rendkívül érdekes Viti di Marcónak óriási föltűnést keltett közgazdasági czikke, a melyben a reakció ellen száll sikra. Rámutatott a nyomorra, a melyet Rudini politikája idézett föl és felsorolja a módokat is, a melyekkel ezt a nyomort meg lehetne szüntetni.

Mindenekelőtt nagyobb szabadságot követel a kormányban és a közigazgatásban. A sajtó szabadságot és az egyesületi jogot nem szabad megszorítani. Hát a mai államférfiak semmit sem tanultak az osztrákoknak 1848-iki tapasztalataiból? Rudini nem tanult, mert ha tanult volna most nem bukott volna meg.

Az újabb táviratok a következőket jelentik:

Róma, jun 20.

Umbertó király ma d. e. Leone Pelloux tábornokkal a helyzet felől értekezett.

Róma jun, 20.

A király Visconti Venosztát bizta meg a kabinet alakításával, a ki azonban nem fogadta el a megbízást, bár barátai őt elhatározásának megváltoztatására igyekeznek rábírni. Hír szerint Sareccos hajlandó volna oly kabinet alakításra, melyben a szenátusnak nagyobb szerep jutna.

A háboru. A spanyol amerikai háboru hosszadalmas menetében ma pozitívnek látszó bir, M a n i l l a k a p i t u l a c z i ó j a hoz némi de szomorú változást hozott. Manilla bukása következtében a külhatalmak is beleavatkoztak és talán ez az akció lesz kiinduló pontja annak a már régen folyamatba tett kísérletnek, hogy diplomáciai intervenczió vessen véget e hosszadalmas háborúnak.

A „Daily Mail”-nak jelentik Washingtonból: A fehér házban szombaton tartott haditanácsban elhatározták, hogy 10.000 embert küldenek Shafter vezérőrnagy csapatának szaporítására. — Azt hiszik, hogy a Shafter expedíció Darguibe fog partra szállani, Santiago de Cubától 8 mérföldnyire fog partra szállani, valamint hogy a partra szállás Garcia alatt álló 10.000 felkelő segítségével fog megtörténni és 12 órát igénybe venni. Santiago de Cuba megtámadása után Kuba szigete keleti részének legfontosabb pontjai ellen inteznek támadást s közvetlenül ezután megkezdik a partra szállást Puerto Ricón. A Miles tábornok vezénylete alatt álló inváziós hadsereg, a mely 20000 emberből áll, valószínűleg 3 hét múlva indul el. A haditanács megvan győződve, hogy egész Kuba megszállására 200.000 ember szükséges. Mac-Kinley elnök még 10.000 önkéntest szándékozik fegyverbe hívni.

HIREK.

*** Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága pénteken délután Vecsey Imre t. b. főjegyző elnöke alatt ülést tart a városháza nagytanács-teremben az ohati gazdasági épületek megváltása ügyében.

*** Kiss Áron püspök főpásztori útja.** Makóról írják lapunknak: A tiszantuli ev. ref. egyházkerület hazafias lelkesítő ősz püspöke Kiss Áron e hó 15-én meglátogatta Makó városát. A város közönsége nagy lelkesedéssel üdvözölte falai között. A város részéről előbb Széll György polgármester fogadta a püspököt néhány meleg szóval, az ujarosi ref. templom előtt pedig a presbiterium és az ev. ref. egyházközösség nevében, Dr. Csécsi Miklós üdvözölte őt. Kiss Áron püspök ismételt hangszólta, hogy Makó város közönségére mindenkor jóindulattal, nagyrabecsüléssel és szeretettel gondolt és könyveket meghatva fogadta az őszinte, meleg ovációit. A délelőtti folyamán küldöttségek tisztelegtek a püspöknek. Az ősz püspök Balogh Ferencz hittanár kíséretében Makóról Hódmezővásárhelyre utazott, a hol tegnap szentelték fel ünnepélyesen az új ev. ref. főgimnáziumi palotát. A felavatásnál jelen volt gr. Degenfeld József főgondnok, Zsilinszky Mihály államtitkár, Balogh Ferencz hittanár. Kiss Áron ref. püspök imája után Szabó János esperes tartott fölvavató beszédet. Délben 300 terítékű bankett volt, melyen a királyt Kiss Áron püspök, a hódmezővásárhelyi ref. egyházat pedig Zsilinszky Mihály köszöntötte fel.

*** Egy kollegánk gyászja.** A miénknek tekintjük még mindig, habár eltavozott körünkből — S z a t h m á r y Zoltán hirtapiró kollegánkat, a nagyváradi S z a b a d s á g s. szerkesztőjét s így a gyászbeszéd, mely most az ő családját sújtja, minket is fájdalmasan érint és a kártársi szeretet melegében veszünk részt abban a csapásban, mely kollegánkat, nevének nevelőanyja öz. B l a t t n e r Józsefné urnőnek ma reggel történt gyászos elhunytával érte. A gyászoló család a következő jelentést adta ki a szomorú esetről:

Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen s faradhatatlan jó nőnek, nevelő anyának, testvérnek, menyének, sógornőnek és rokonnak néhai Blattner Józsefné szül. Mérföld Eszter asszonynak f. hó 11-én d. e. 7 órakor, etete 42-ik, boldog házassága 3-ik évében öt havi súlyos szenvedés és a haldokló szentségek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 23-án, d. u. 4 órakor fognak a róm, kath. egyház szertartása szerint a Vörösmarti utca 8. (Liba-utca) sz. háztól a Szent-Anna temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesz-

telő szent-mise-áldozat pedig f. hó 24-én reggeli 6 órakor fog az Egek urának bemutatottatni, Mely vegtisztességtelre rokonainkat, barátainkat és jó ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. június hó 21-én Anyósai: öz. A n d r e Alajosné leányával A n d r e R ó z s i k á v a l. öz. v. Blattner Alajosné zágoany: Bacz Julianna. Sógorai: Blattner Kálmán, Blattner Gyula nejevel. Blattner Bela, Bánatos ferje: Blattner József. Nevelt leánya: Erdődi Jolán férjével Szathmári Zoltánnal és gyermekeivel. Testvére és sógornője: Mérföld József és neje, öz. Mérföld Gyuláné. Az örök világosság fényeskedjék neki! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezi.

*** Veresné Szathmári Teréz ünneplése.** A debreczeni jótékony nőegylet, szerezett elnököt Veresné Szathmári Teréz urnőt, ugyanakkor, midőn gr. Degenfeld József atadja neki a királyi legfelsőbb elismerés jelvényét a koronás arany érdemkeresztet, értékes emlékekkel ajándékozta meg. Az emlékek egy óriási ezüst jardiniere, ezüst talapzaton. A jardiniere telve van szebbnél-szebb domborművű ezüst faragványokkal. Egyik oldalán a jótékony szimboluma, egy női alak egyik kezében a bőség szarujával, másik kezével egy feleje hajló gyermeknek alamizsnát nyújt. A másik oldalon a következő felirat olvasható:

Veresné Szathmári Teréz urnőnek, a debreczeni Jótékony Nőegylet elnökének önfeláldozó működése elismerése jelül a nőegylet tagjai.

1898. június 20.

A jardiniere, mely Löfkovics Arthur készítménye, remeke a műtőművészeknek. Az ünneplés június hó 26-án lesz.

*** A beteg törvényszéki elnök.** — I g y á r t ó Sándor, a törvényszék érdemes elnöke, mint értesülünk, ismét súlyosan megbetegedett. Orvosai a legnagyobb gondnal ápolják s ennek az odaadó gyógykezelésnek hihetőleg rövid idő alatt meg is lesz a kívánt eredménye s a buzgó tisztviselő ismét elfoglalhatja hivatalát, a mely őt annyira nélkülözi.

*** A város új térképe.** Az orsz. tanár-egyesület közgyűlés emlékére készült monogramhoz mellékelt térképe a városnak immár a nagy közönség által is megszereshető László Albert könyvkereskedésében. A csinos kiállítású könyvmatu kis térkép ára 20 kr. Aezel Geza főmérnök és Haty Kálmán készítettek 1:17280 lépek szerint s a város régi területen kívül a közelebb eső új területet is feltünteti, a város minden nevezetesebb középületével együtt. A kerületi beosztást különböző színekkel jeleztek rajta. A térkép az utcák új elnevezéséről is tájékoztat s épen ez teszi ajánlatossá a nagyközönség előtt. Egyébirant rövid idő, körülbelül egy hónap múlva a városnak nagyobb alakú térképe is meg fog jelenni ugyancsak Aezel Géza és Haty Kálmán által szerkesztve. Idevonatkozó munkálatukat tegnap fogadta el a tanács s gondoskodott arról is, hogy az összes hivatalok mielőbb birtokába jussanak olyan térképnek, amely az utcák nevein kívül az új házszámozást is feltünteti. Ezen 1*60 öl méretű térképhez a régi és új házszámok kimutatását is mellékelni fogják.

*** Egy debreczeni orvos balesete.** A debreczeni orvosi karnak egyik rokonszenves tagját, dr. Izsó törvényszéki orvost komoly baleset érte a napokban, a mely könnyen végzetessé válhatott volna. Törvényszéki orvosi funkcióival jár a boncolás is, a mely a balesetet előidézte. A napokban is boncolást végzett Izsó s eközben nem vette észre, hogy a kezét egy helyen megsértette a boncolással. — Csak másnap reggel mikor azt látta, hogy keze veszedelmes módon megdagadt, azzal kezelés alá vette a vágott sebet és csak gyorsan alkalmazott segítségének köszönhető, hogy komolyabb baj nem állott elő. A daganat most már lelohadt s néhány nap múlva semmi baja sem lesz a törvényszék buzgó orvosának.

*** A közkórház költségvetése.** A debreczeni közkórház 1899. évi költség előirányzatát tárgyalta tegnap a kórházi bizottság Simonffy

Imre kir. tan. A szenvedő betegek fizetését az az örvon költségvetésről 1 krral lejjebb sok, de még napi apolási kr. szükségessé s mintán 1898 az apolási n fel alapul 18 96 egész és ken 97 kr. s hogy a sz 68282 frtba jövahagyás terhez.

* Eret

erettségét Angol király gyűlék összvizsgálatok tekintetben tanári kar i köszöntő — A társaság lott szel.

* A

meglepetésb a tanfelügye sami a legf tulajdonképp tanak eljor fogva nem uyanis elre adatoknak b az új orszá

* Elő

tanárokat e d. u. 5 órak tart. A tago sét keri az

* A k

lyai. A de sége tegnap rosi tanács miniszterhe

* Al

ber M. elh czeni közk riotot nagy pítványt ke d. u. tartot dr. Újfalas egyben fell vany hova nak. A biz tanácsnak vaslatát: matoztassa jat, egész annak kar betegeket egyébb Tekintve a bötötené ságot, a v jarulni.

* D

Dankó P. enektársu versenyt. A közöns ges látoga Bizonyosn buesu ha bizonyuln

* A

fokozatos körülmén kiltásokk alatt épp a 13 fzi daczára sánál ali mert az ok a ker sűtő tek, nem elfo a kofané bizzanak

Imre kir. tan., polgármester elnöklése mellett. A szenvedő emberiségre a kórházba kerülő betegek fizetés-köteles hozzátartozóira nézve azt az örvondetes jelenséget közölhetjük a költségvetésről, hogy a napi ápolási költség 1 krral lejjebb fog szállani. Ez ugyan nem sok, de mégis valami. Az idén 98 krt tett a napi ápolási díj. A jövő évre 68,080 frt 24 kr. szükséglet fedezéséről kellett gondoskodni, s miután 1897-ben csaknem 70,000-re ment az ápolási napok száma, ugyaneannyit vettek fel alapul 1899-re is; ilyen összeg után pedig 96 egész és 70 századrész kr., vagyis kereken 97 kr. ápolási költség esik egy napra, hogy a szükséges fedezet kijöjjön, amely 68,282 frtban van kiszámítva. A költségvetés jóváhagyás végett felmegy a belügyminiszterhez.

* **Érettségizők bankettje.** A főreáliskola érettségit tett növendékei vasárnap este az Angol királynő külön termében bankettre gyűltek össze, a jó sikerrel véget ért érettségi vizsgálatok befejezése alkalmából. A minden tekintetben kedélyes vacsorán jelen volt a tanári kar is csaknem teljes számban. Felköszöntő — természetesen — volt bőven. A társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

* **A tanfelügyelők öröme.** Kellemes meglepetésben részesítette a kultuszminiszter a tanfelügyelőket Aki ellen annyit panaszkodtak sami a legfőbb akadály volt mindig, hogy tulajdonképpen hivataluknak, az iskolátogatásnak éljének, a statisztika a jövő tanévtől fogva nem fogja terhelni vállalkait. A kultuszmin. ugyanis elrendelte, hogy a tanügyi statisztikai adatoknak beszerzését és feldolgozását ezentúl az új országos statisztikai hivatal végezze.

* **Előlékület a tanárok gyűlésére.** A tanárokat elszállásoló bizottság ma f. hó 21-én d. u. 5 órakor a városház nagytermében ülést tart. A tagok teljes számban való megjelenését kéri az elszállásolási bizottság elnöke.

* **A kerékpáros egyesület alapszabályai.** A debreczeni kerékpáros egyesület elnöke tegnap mutatta be alapszabályait a városi tanácsnak, megerősítés végett a belügyminiszterhez felterjesztést kérvén.

* **Alapítvány a közkórháznak.** Jámber M. elhunyt sámsoni gazda ember a debreczeni közkórház részére végrendelettel 200 forintot hagyott, hogy azt a kórház mint alapítványt kezelje. A kórházi bizottság tegnap d. u. tartott ülésén bejelentette az alapítványt dr. Újfalussy József a közkórház igazgatója s egyben felhívta a bizottságot, hogy az alapítvány hova fordítása tekintetében nyilatkozzanak. A bizottság elhatározta, hogy a városi tanácsnak elfogadásra ajánlja a következő javaslatát: A kétszáz forintos alapítványt kamatoztassa a közkórház, mint saját külön alapját, egész addig, míg oly összegre nő, hogy annak kamataiból a kórház sámsoni illetőségű betegeket gyógykezelhessen, a közseg minden egyéb megterhelése nélkül. — Tekintve azt, hogy az alapítvány legjobban betöltené az örökhagyó által célzott jótékonyt, a városi tanács bizonyára hozzá fog járulni.

* **Dankó Pista utolsó hangversenye.** Dankó Pista, a kiváló nótaköltő és zenesz, enektársulatával ma kedden tartja utolsó hangversenyét az Angol királynő udvartartásában. A közönség eddigi föllepései alkalmával tömeges látogatásával tüntette ki a nótakirályt. Bizonyosra lehet tehát venni, hogy a ma esti bucsu hangversenyre egyszerűen szűknek fog bizonyulni az Angol királynő udvartartás.

* **A buzaárak esése.** Nap-nap ellett fokozatosan esnek lejjebb a buzaárak, mely körülmény valószínűleg a kedvező ársíki kilátásokkal van összeköttetésben. Egy hét alatt éppen két forinttal lett olcsóbb a buza s a 13 frintesát ma 11 frinttal jelzik. Ennek dacára piacunkon a liszt és kenyér eladásánál alig észlelhetünk valami árszállást, mert az élelmes kofák azzal állanak elő, hogy ők a kenyeret meg a drágán vásárolt lisztből sütötték, a mi oknak lehet ok, de egyáltalán nem elfogadható, mert az még sem járja, hogy a kofanénikék a vásárlóközönség rovására bizzanak.

* **A Zóna-asztaltársaság mulatsága.** A városunk társadalmi életében rövid idő alatt oly fontos tényezővé vált Zóna-asztaltársaság, mely zajtalanul munkálkodó evente számtalan szegény gyermekeket lát el ruházattal hangya módra összehordott filléreiből, folyó hó 25-én a polgári lövölde helyiségeiben tánczszal egybekötött nyári mulatságot (Hölgy - estélyt) rendez, mely iránt már most is igen élénk érdeklődés mutatkozik. A Zóna asztaltársaság tagjainak következő meghívót küldött szét:

A debreczeni Zóna-Asztal Társaság folyó hó 25-én a helybeli Polgári Lövölde helyiségében nyári mulatságot rendez, melyre a »Z. A. T.« tagjait és hozzátartozóikat tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság. Részvételi-jegy személyenként (vacsorával) 3 korona. — Előjegyzések a Dreher-féle sörcsarnokban eszközölhetők. (Kellemetlen idő esetére fődött helyiségről gondoskodva van.) A részvételijegyek f. hó 23-ig kiváltandók.

* **Nincs marhavész.** A Bud. Tud. jelentí: A napi lapok legközelebb H. Böszörményből vett téves értesülés nyomán a pusztai angyalházi közbirtokosság legelőjén fellepett »marhavészről«, illetőleg a »tályog« nemü fertőző betegségről hoztak ijesztő hírt. — A gazdaközönség megnyugtatóra illetékes helyről nyert hiteles értesülésünk alapján közölhetjük, hogy marhavészről, illetőleg tályogról szó sincs, hanem az a való, hogy az említett közlegelőn lévő növendék szarvasmarhák között a szerzett fűszök betegsége lépett fel. Ez a betegség helyi jellegű ugynevezett talajbetegség, védőoltással könnyen leküzdhető és leginkább a növendékmarhatámadja meg. A betegség lefolyása a következő volt: E hó 13. megbetegedett 12 drb., ebből elhullott 9, még beteg 3 drb. Sem újabb betegülés, sem elhullás a mai napig nem történt.

* **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** Az érdeklődő közönség tájékozása végett közöljük, hogy a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál és a kir. adóhivatalnál a hivatalos órák tegnapról kezdve ismét új tartatunk meg, mint azelőtt. Ezek szerint a hivatalos órák reggel fél 8 órakor kezdődnek és délutani fél 2 óráig tartatnak.

* **Évzáró vizsgálat.** Az ágost hitv. elemi iskolában az évzáró vizsgálat holnap szerdán fog megtartatni és pedig délelőtt 9—12 óráig a fiúkkal és délután 3—6 óráig a lányokkal.

* **Sok a hideglelés.** Egy idő óta Debreczenben a hideglelés oly tömeges, járvány-szerű megbetegedéseket idézett elő, amilyenre már régóta nem emlékeznek az orvosok. A hideglelés azonban most már lejjebb hagyott, de még mindig nagy számmal szenvednek az idősekről benne.

* **Ölni akart szegényből.** Nagy János kocsist a Zöld János macsi tanyáján Edelenyi Mihály munkás véletlenül olyan büntényen érte, amelyért a b. t. k. v. öt évi fegyházat mér ki. Nagy János félve attól, hogy Edelenyi elérülje, mikor ez az istállóból tavozni akart, hirtelen oda ugrott hozzá s orozva nyakszirtén szurta hosszú pengéjű késevel. Edelenyi vertől boritva rogyott össze. A zavarban a merénylő eltűnt, de már kézre kerítette a rendőrség. Edelenyit kórházba vittek. Sebe, ha vérméregzés nem következik be, néhány nap múlva begyógyulhat.

* **Feljelentett fűszerkereskedők.** Hosszu idő óta nem történt meg, hogy annyi feljelentést tegyenek a vasárnapi munkaszünet meg nem tartása miatt, mint tegnap. A rendőri jelentések legnagyobb része ily kihágásokról szól. Legtöbbnyire fűszerkereskedőket jelentettek fel, akiket természetesen büntetéssel érzékenyen sújtanak.

* **Halálózás.** Vettük a következő gyászjelentést: Pergár Károly mint férj, valamint számos rokonok nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtethetlen jó nőnek és áldott jó emlékü rokonnak néhai Pergár Károlyné szül. Danich Ida asszonynak f. hó 20-án esteli 10 órakor, életének 67-ik, boldog házasságának 43-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 22. d. u. fél 5

órákor fognak a róm. kath. egyház szer-tartása szerint a Homokkert I. járás 58. sz. hazántól a Szent-Anna utcárai temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 25-én reggeli 8 órakor fog az egék Urának bemutatattatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. június 21-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

* **Az új szenior.** A debreczeni kollegiumban a jövő iskolai évben Bogdán János esküdtfelügyelő és gimn. segédtanár lesz a szenior. Az idei szenior Soltész Elemér tanulmányai öregbitése végett, miként egyik előde Szabolcska tette, Párisba megy s a Sorbonne hallgatójaul irakozik be.

* **Becsukott komédia.** Nem Ös-budavárról leszzen szó ám itten, bár ez is erősen rászolgált volna e címre. Afféle mozgó bódé ez. melnek tulajdonosai községről-községre vándorolnak, rendszeren a mrgyar nyelv nem tudásával s Gibraltári szigeteken átszöktetett majmok tánczoltatásával igyekeznek a bámuló közönség zsebéből egy pár krajczárt helyváltoztatási állapotba hozni. Ámde furfangos már a mai világ s mivel is, mióta a gigerliszkedés divatba jött; ugysis láthatni elég majmot: nem igen ül fel a talian csalógató beszédének. Enni pedig csak kell, ha mindjárt majmotmátogató talian is az ember. Tegnap egy három ember és három majomból álló vándortrupp került Nánásról városunk területére s miután a gseft sehogysémmant, beütött a krach a gyomroknál és szegyen, nem szegyen: hozsálattak a koldulashoz. Azonban — miután ez nálunk tiltott cselekedet — a rendőrség elesipte őket s betransporálta a városháza egyik esendes kabinetjébe, hol legalább enni kap ember is, majom is.

* **Iparosok műkedvelő előadása.** A műkedvelő iparos ifjak, kik e hó 26-án a Margit-fürdő dísztermében »Jegykendő« ezim alatt egy jótékonyezélu műkedvelő előadást tartanak, serényen készülnék a próbákkal a Margit-fürdő színpadján. Az előadásra a jegyek már elkészültek s már most válthatók minden működő tagoknál és Rencz Antal Kossuth-utczai fodrász üzletében.

* **Körözött tolvaj.** Malesz Ferencz a neve s az ungmegyei Rákoceon pillantott ki e keserü vilagra ezelőtt 26—27 évvel. Saller Károly pékmester utódainál heteskedett Munkácson egyideig, de miután nem annyira hetes, mint heves volt, elbocsátották a szolgálatból. — M a i e s z aztan hogy egy kis uti költséget összekopácsoljon, melyen Debreczenbe tehesse főhadiszállását, Tamás István péksegédnek a vasárnapi gvalléroskodáshoz alkalmazott ruháit mintegy 24 frt értékben összeszedte és bucsut vett szülőtte földjétől, hogy a sík Alföldön próbáljon szerencsét. A barátságos érzületű, göröghitű atyafi alacsony, zömök termetű, veres arczu, balkezén egyik ujján vágás van. Körözése elrendeltetett.

* **Verseny kuglizás.** Az »Iparos kör« korthelyiségében 26-án, azaz vasárnap nagy versenykuglizás tartatik, melyre 4 darab igen szép és értékes nyereménytárgy szereztetett be. A tárgyak a kör helyiségében megtekinthetők. A kuglizás reggel 9 órakor kezdődik s egész nap tart, — Vendégek szivesen látatnak.

* **Igen elegáns nyári női toilleket,** s gyönyörű szép női ruhákat készítő a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Díjlövészet.** Az 1898. jun. 19-én tartott lövészet eredménye a következő: Díjat nyertek: Legjobb mély lövéssel Szabó Sándor 4 koronát. Legjobb körlövéssel Molnár Ferencz 2 koronát.

x Nemesak Magyarországon legelterjedtebb a Ferencz József keserüviz, hanem a világkereskedelemben is virágzó kiviteli czikk helyét foglalja el. Bevásárlásnál nagyon ajánlatos esakis »Ferencz József keserüviz« elnevezést használni, nehogy más, esekélyebb értékű vizet kapjunk.

Morgó utcai különlegességek.

— Nem értem! ily szavakkal rontott be hozzám a múlt héten Dalia Antal barátom, ki szintén a Morgó utcában lakik, — s a mellett feldult kepet csinált, én pedig helyet neki a divómonon.

— Ülj le.
— Nem értem
— Ülj le.
— Ezer torpedo-naszád és panczélos ezirkáló hajó azt értem, hogy üljek le hanem mást nem értek.

— Mit nem értesz hát, óh Dalia Antal barátom?

— Azt nem értem, hogy a mi ucczánk-ból a Morgó-ucczából hiányzik egy ház. Továbbá azt nem értem, hogy nekem van egy lakásom, amelyik nincs meg, és nincs egy lakásom a melyik meg van.

— Ezt én sem értem.
— Gyere megmutatom.

S mentünk Utközben búszke örömmel gyönyörködtem az új házszámablakban, melyek ekes rendben mutatják a numerusokat: 6, amott 5, 4, tuncan 3, 2, tulnan... tulnan ninesen több, innen sincs, tehát a 2. számú házsal kezdődik az utczánk.

— Lasd barátom, ezt nem értem. Vagy ezzel a 2. számú házsal kezdődik az uccza, vagy nem, Ha ezzel kezdődik, akkor 1-es számnak kell rajta lenni, de nincs. Ha nem ezzel kezdődik, akkor a sarokházon kell az egyes számnak lenni s a mellette levő a harmasnak, — de nincs. Szóval a morgó-utcai 1-es számú ház hiányzik.

— Igen am, Antal, de ez a sarokház a másik oldalon a Rákóczi-ucczán van számozva, pedig tülösleges, hogy egy háznak két száma legyen.

— Ohó Péter barátom, nem oda Buda Ezzel még nincs megmagyarázva, hol van a morgó-ucczai 1-ső számú ház. Egyébként pedig nezd csak ennek a sarokháznak az innen oldalára fel van szegezve egy nagy tábla: Morgó utca. Én itt lakom a háznak ezen oldalán, tehát a morgó-ucczán.

Ez világos. Menjünk tovább, Én a ki a Morgó utcán lakom, hanyadik ház-szám alatt lakom? Felelet: a Rákóczi ucczai 43. szám alatt. Igen, de ha én a Rákóczi ucczai 43 szám alatt lakom, akkor az is bizonyos, hogy a Rákóczi-ucczán lakom. Ez is világos. Ezek szerint én lakom a Morgó-ucczán és a Rákóczi-ucczán, mert ez a két uccza két különböző uccza, én pedig mind a kettőben lakom, — evidens, hogy két lakásom van. Az egyik meg van ime itt, de hol a másik? S ez a lakásom a melyik meg van, morgó-ucczai-é vagy a Rákóczi-utcai...?

— Borzasztó a te helyzeted, Dalia Antal barátom, isten veled.

Haza fatottam s otthon kilelt a hideg. Micsoda telhetetlen gadalkodás. Hol van a morgó utcai 1-ső számú ház? Hova lett! Hova tették, ti erőszakos reformerek, hova tették egy hazát a mi ucczánkól?

S az én szegény Tóni barátom, A morgó ucczáról hiányzik egy ház, a melyben 6 lakik s neki mégis két lakása van...

Szaladtam a ház-szám táblák vállalkozójához.

— Uram, a Morgó ucczából hiányzik egy ház.

— Sajnálom, én csak ház számtáblákat szállítok. Tan a főmérnök ur tud róla.

Szaladtam a főmérnök urhoz.

— Uram, a morgó ucczából hiányzik egy ház.

— Nem vagyok illetékes. A tanácshoz tessék fordulni.

Szaladtam a polgármesterhez.

— Uram, a Morgó ucczából hiányzik egy ház.

— Majd kiküldöm a székértőhöz. Rohantam Dalia Antalhoz.

— Meglesz, kiküldik a szakértőket,
— Minek?
— Megvizsgálni, hogy hiányzik innen egy ház.

— Hiányzik ám magából egy kerék — rivalt közénk egy tábla fölszegező napszá-

mos, nem ház, hanem tábla hiányzik erről a házról, oszt punktum!

Jó, hol van hát az a házszám-tábla, mely visszaadja nekünk a morgó utcai 1-ső számú hazát? Erre feleljen a magisztrátus.

Kaktusz.

Tanév zárása a zenedében.

Debreczen, jun. 21.

Már 4 nap óta tartó részletes vizsgálata számol be a zenede az elmúlt tanév eredményével. A jelentkező eredmény igen örvedetes és újabb bizonyítékát képezi annak, hogy az intézet falai közt jeles tanerőkre van bizva a zenei nevelés.

Igazolja ezt azon körülmény is, hogy a közel 200 növendék közül az alábbi terjedelmes névsort közölhetjük, mint olyat, melynek minden egyes neve érdemes a megemlékezésre. A fegyelmezett modern és szigorú tanításon kívül a zenede igazgatósága a növendékek ambíciójának serkentése által is igyekszik a haladást biztosítani. E célra nemcsak az időszakonkénti nyilvános versenyeket rendezte, hanem a jelesebb növendékeket szorgalom jeggyel, illetve dícsérő oklevéllel is kitünteti.

Ugy a szorgalomjegy, mint a dícsérő oklevél kiadása a tanár és igazgató javaslatára az igazgatóság által határozatik meg s annál érdekesebb, mert aránylag kevés kitüntetés kerül kiosztásra. Szorgalomjegyet nyer az, kinél egész éven át a szorgalommal párosult állandó, előmenetel folytán fokozatos haladás tapasztaltatott, míg a magasabb fokú kitüntetés, a díszes kiállítású oklevelek csak a felsőbb osztálybeliek részére szánvak.

Az alábbi névsorban azok, kik szorgalomjegyet kaptak *gal, míg azok, kik dícsérő oklevélre találtak *moltónak, **gal jelölték.

Különösen kitüntek a vizsgákon, Előképző osztály (43 növendék. tanár, Brück Gy.) Lőrincz Ferencz*, Kursinszky Stefánia, Deutsch Jenő, Oláh Béla, Vecsey Imre, Szántó Béla, Alföldy Gizi, Komlóssy Eliz*, Igyártó Zoltán*, Szarukán Lili*. Sáska Irma*, Orosz Margit s a meglepően gyors haladású Szele Miklós.

I—IV. zongorasztyály (52 növendék. — Tanár Hutessy és Pavelko Jolán) Pintér Pál, Bethlendy Endre, Harsányi Géza, Balazs Iván*, Tóth Emil, Pap Lenart, Balla Gizi, Grünwald Eliz, Kursinszky Anna, Mayer Pálma*, Reizinger Piroška, Benyáts Erzsike, Fried Gizella*, Lakatos Gizella*, Pentek Margit, Szathmáry Erzsike, Harsányi Margit, Hirschfeld Erzsike, Rickl Margit, Pentek Gizella*, Hegedüs Margit*, Pongrácz Piroška, Poós Margit, Márkus Irén*, Terei Vilma*, Szántó Jolán*.

V—VI. és Kiművelési osztály (12 növendék, Tanár: Hutessy.) Biedermann Frida**, Bosznay Gabriella**, Fleischmann Margit**, Harsányi Emma, Terei Emma**, Varadi Ilonka.

Ének I—II. oszt. (22 növendék. Tanár Zivuskane.) Biedermann Frida, Engel Irén*, Kacsó Gizi*, Pongrácz Piroška, Popovics Livia, Szikszay Margit, Fehér Margit.

Ének III—V. osztály (13 növendék. Tanár: Zivuskane.) Fabian Juliska*, Herman Irén*, Kubay Margit*, Popovics Helén*, Adamek Irma**, Zivuska Mariska, Zivuska Irén, Harsányi Emma. (Utóbbi azért nem tüntettetett ki, mert az év végén tanulmányai-ban betegsége miatt meg volt akasztva s ez okból, a műsor jelzése daczára is le kelle maradnia, a mit az igazgató sajnálkozással jelentett ki.)

Szavaltat. (7 növendék. Tanár Baloghné, Békéssy Rózi.) Zivuska Jolán**, Raics Erzsike**, Varadi Ilonka, Hirsch Ilona*.

Hegedű. (27 növendék. Tanár: Friedman) Pap Mariska*, Vadon Geza, Kovacs Béla, Veszprémy Andor*, Darvas György*, Lukács Elek*, Z. Kiss Jenő, Nagy Janka*, Schwarz József*, Szilágyi Imre**.

Ősszhangtatan. (13 növendék, Tanár: Brück k.) Steinacker Viola**, Terei Emma, Bosznay Gabriella, Rosenberg Ilona*.

A vizsgákat egy tegnap este megtartott igen szépen sikerült hangverseny zárta be, melyen Biedermann Frida, Terei Emma, Zivuska Jolán, Zivuska Irén, Fleischmann Margit, Szilágyi Imre és Schwarz József töltek ki.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

június. 20.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 00—00 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczár Kőnyü (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi jun. 18-án — volt készlet 45.042 darab, 1898 június hónap 19-én felhajtott 471 drb, 1898 június hónap 19. napján elszállított 357 darab 1898 június hó 21-ik napjára maradt készletben. 45.156 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde.

június. 20.

A készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	00.00—00.00
»	76	2.15 12.20	80	—
»	77	12.30 12.35	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	12.45—12.55	82	00.00—00.00
»	79	12.60 12.65	—	—
»	79	12.10 12.15	80	—
Fehérmegyei ó	76	12.25—12.30	81	—
»	78	12.40 12.50	82	00.00—00.00
»	79	12.55—12.60	—	—
Bácskai ó	76	12.20—12.35	80	00.00—
»	77	12.35—12.40	81	00.00—
»	78	12.50—12.55	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	80	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.60 8.70
» másodrendű »	—	8.50 8.55
Árpa takarmánynak »	60—62	0.00 0.00
» égetni való »	62—64	0.00 0.00
» serföldei »	64—66	0.00 0.00
Zab — — — — — uj	39—41	7.20 7.60
Tengeri bánsági — uj	—	5.30 5.55
» más nemű »	—	5.20 5.25
Repcze bánsági	—	—

CSARNOK.

U t k ö z b e n.

— Regény egy kötetben. —

Irtá: **TAMÁS JÓZSEF.**

15.

A kávéház már üres volt mikor kimentek. Itt-ott égett egy egy gázlang és Marton látta, hogy egy sarokasztal előtt ott gubaszott az öreg Sajtó Péter. Előtte kis pohárban valami zöldes pálinka féle.

Hüvös volt a reggel és nedves párázattal telt a levegő. Bizonytalan szürke homály terjedt az utcákon.

A sarkon berkoksik állottak és égtek a lámpáik, piszkos sárga fényvel. Megláttak, hogy vendég van és sietve kapkodtak le lovaiokról a durva pokróczokat. Kettő, három a ki legelőször készült el, felkapott a bakra és hajtott feljűk. De csak az első jött el. A másik kettő káromkodva rántotta vissza a lovait, mikor láttak, hogy megkértek.

Kerényi elbucszott tőlük. Neki még dolga van, mondotta és ment vissza a kávéházba.

Beültek a kocsiába és meghúzódtak egy-egy sarokba.

— Hova megyünk? kérdezte Marton.

— Hozzám.

— Mere van a lakásod?

— Künn a gyárba.

— Hát me

— Meg. S

még te ismerted

Különb, ha n

volna, hogy egy

gyok az igazg

— Igazg

— Az, ig

— Igy ke

— Könyv

Olyan fürcsán

már nagyon ré

zem, hogy besz

gy néha gond

tális szomorú l

embernek van

el tudom hallg

akarom. Nem

akarod a világ

Gyöngye vagy

néha nekem is

ami megszólal

rem, próbáltam

gőt ittam, attól

hallgass rám M

— Mikor

már ki határid

— Nem

nem hagyja a

káztatnám vele

— Azt h

odik az elvél

Gábert, mint a

gőgje, de azért

őszinte is.

— Nem,

A kocsi

beszélni amin

só körül rossz

Ritkább

húzódta a k

— Hát

— Van

— Hisz

megjön az esz

az isten

— Szer

érdemled-e, m

kapsz. Nem é

kal, nagyon s

embert aki k

— Me

vele. Idegess

A kocsi

pénzt adott a

kalapját, meg

A gyár

és János kár

hogy várniok

Az újját rász

és vártak. A

kelő kis feess

togtatta vég

dokáját.

Az egy

töltötte el az

nóban. János

— Né

eltelik fény

szürke szint.

napot látom

többnyire ne

— Ábr

— Azt

— Arr

Kinyill

esőrgöttet n

János

— Hol

Ki fogja fize

mehet.

Végezt

— Nap

— Vég

Emelet

zolta Márto

kedtek fel n

noknó volt

rék és tehet

exploziója

— Künn a Külső köruton, a Weidinger gyárba.

— Hát meg van még az az ócskaság?

— Meg. Szakasztott olyan amilyenek még te ismerted. Azaz, hogy még amolyanabb. Különben, ha nyolez esztendeig eszedbe jutott volna, hogy egy levelet írj, tudhatnád, én vagyok az igazgatója.

— Igazgatója vagy János?

— Az, igazgató.

— Így kerültél hát Kéry Gáborhoz.

— Könnyebb is, mint te az — elveiddel.

Olyan furcsán érzem magam Márton, mint már nagyon régen. Bolondság. Szükségét érzem, hogy beszéljek, hogy elmondjam a mit egy néha gondolok, mikor elfog a szentimentális szomorú hangulat. Lásd Márton, minden embernek van szíve, még nekem is. Csak hogy el tudom hallgattatni. Akkor beszél mikor én akarom. Nem lehet ez másképpen. Hiába akarod a világot mássá tenni, mint a milyen. Gyöngye vagy hozzá. Hiszen értelek. Fáj ugy néha nekem is, a szívembe harap egy-egy szó, ami megszólal nyomor hangján, hiszen ismerem, próbáltam, próbáltuk Márton. Sok pezsgőt ittam, attól beszéltek ennyi bolondot. Ne hallgass rám Márton.

— Mikor lesz a lakodalma? Tűztetek már ki határidőt?

— Nem lehet addig, míg az öreg abban nem hagyja a bolondságot. Az állásom kockáztatnám vele.

— Azt hiszed, hogy az öreg nem ragaszkodik az elvéhez. Lásd én ugy nézem Kéry Gábort, mint akit elragad a veled született gögje, de azért becsületes ember és talán őszinte is.

— Nem, csak bolond.

A kocsai kerekai hangosabban kezdtek beszélni amint a belvárost elhagyták és a Külső körut rossz kövén gördültek.

Ritkábban szólt egyik is másik is. Meghuzódtak a kocsai sarkában,

— Hát te nem házasodsz Márton?

— Van koldus így is elég.

— Hiszen viheted még valamire, ha megjön az eszed. Lásd engem is megsegített az isten.

— Szereneséd volt, egyéb semmi. Megérdemled-e, mond, azt a mit munkád fejébe kapsz. Nem érzed-e hogy olyan arányban sokkal, nagyon sokkal több illetné a munkást. Az embert aki keze munkája után él.

— Me bántunk ez Márton, bosszantsz vele. Idegessé tesz.

A kocsai megállott, kiszállottak. János pénzt adott a kocsisnak s ez megemelte a kalapját, meglehetősen elégedve.

A gyár kapuja be volt zárva. Csöngettek és János káromkodott jó előre, mert tudta, hogy várniok kell egy darabig. Nem csalódott. Az ujját rászoritotta a csengő fehér gombjára és vártak. A kőfaj párkányára valami korán kelő kis feeske madár telepedett meg és csattogtatta vég nélküli bőbeszédűséggel a mondogáját.

Az egyenes széles út végén vörös szín töltötte el az ég peremét. A nap volt felmenőben. János nézte és gyönyörködött.

— Nézd Márton, a felkelő nap, a levegő eltelik fényvel, ami megtöri ezt a bántó szürke színt. Mindig így vagyok vele, mikor a napot látom kelni. Igaz, hogy nekem akkor többnyire nem reggel van, hanem este.

— Ábrándozol?

— Azt. Lásd, van nekem is szívem.

— Arra semmi szükség.

Kinyílt a kapu. Töpörődött vén ember esörgetett nagy kulcsosomót.

János nem várta be mig köszön.

— Holnap jelentkeztek a pénztárnoknál, ki fogja fizetni fel havi járandóságát, azzal mehet.

Végeztünk.

— Nagyságos uram . . .

— Végeztünk.

Emeleten lakott János. Nem kellett kalauzolniá Márton, ismerte az a járást. Itt nevelkedtek fel mind a ketten a gyárban. Pénztárnoknő volt az anyjuk, az apjuk nyomorék és tehetetlen. Valami régi rossz kazán exploziója tette azzá. Az uraság megtúrta

volt őket továbbra is és huszonöt forintot fizetett az asszonynak. Huszonöt forintért ült hajnaltól estig a pénztárnál, hogy estétől éjfélig ismét a gyermekeit meg az urát gondozza.

Sokáig aztán ő sem bírta. Elment oda, a hol nincs pénztár és piszkos réz krajozárók. Az uraság gondoskodott róluk továbbra is. Az öreg bekerült a szegényházba, a fiuk pedig elég nagyok voltak arra, hogy megéljenek. Márton a fiatalabbik volt már tizenégy éves.

Aztán vetődtek erre is arra is, amerre az élet sodorta őket. Márton elvégezte a theológiát, eklézsiához jutott s ekkor már megszakt a testvérek között minden kapos.

Hosszu esztendők mulva találkoztak ismét Kéry Gábornál.

Olyan ismerős volt minden Mártonnak, olyan otthonos. A régi tölgyfalépcsők az apró ablak fehér ablakok.

Valami csöndes rezgés járta át az egész épületet. Az örökre dolgozó óriási gőzgép okozta. Megmozdultak az ablak vékony táblái, a poharak az asztalon. Így hallotta azt Márton régen, gyermekkorába és úgy érezte hogy hiányzott neki mindig ez a zaj.

— Folyt. köv. —

Nyilt-tér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemő, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olesó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dus szén-sav-tartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és hőseges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
füszerkereskedésben és vendéglőben.

Kiadó tanyabirtok.

Özv. Buday Józsefné Király Ilona tulajdonát és néhai Buday Sándor hagyatékát képező Szepes- és Ebes-pusztai összesen 54 ²/₃ nyilast vagyis 307 ¹/₂ kat. holdat tevő 32 kat. hold dohánytermelési engedéllyel ellátott négy tanyabirtok, együtt vagy külön-külön folyó évi október hó 1-től számítandó hat évre haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet iránta Debreczenben Kossuth utcán 65 szám alatt **Dr. Király Ferenczcel.**

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottságának f. évi 423 számú végzése folytán közhírré tétetik, hogy az egyház tulajdonát képező **házutáni földek**, u. m.:

1. A Felsőbb Leányiskola telek utáni 42 hold 1439 □ öl onodói földje lakóházzal, istállóval ellátva a Vedres dűlőbe.

2. A Székely Dienes-féle házastelek utáni 7 hold 1520 □ öl onodói földje a Kádár-féle tanya közelében.

3. Az ispotályi szegények volt malom telke utáni 13 hold 363 □ öllet tevő földje a Czuczában az ujjárosi ut befordulásánál a Burai Sándor tanyája mellett.

4. A péterfiai leányiskola telke utáni 7 hold 50 □ öllet tevő onodói földje a Péterfia első dűlőjében, a Macs szélén, Geszterédén.

5. A hatvan-utezai kettős iskola 5 hold 1000 □ öllet tevő onodói földje, mely a Kádár dűlőbe nyúlik a Gyarmathi-féle tanyára.

6. A miklós-utezai leányiskola 6 hold onodói földje az 1898 június hó 30-án d. u. 3 órakor az egyház tanácsstermében tartandó nyilvános árverésén bérbe, illetve haszonbérbe kiadatni fognak, az árverési feltételek az egyház irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az árverezni szándékozók azzal a megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a földek a mostani határok között képezik a haszonbér- és tárgyat, végre az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10% -át bántpénzül készpénzben, az árverelő bizottság elnökének kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1898. június hó 18.

Otrokosi Végh János

a debreczeni ev. ref. egyház
gazdasági gondnoka.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyíthatók

e kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulén” használata által.

GLANDULÉN a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknek. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknek; bizonyítottan gyógyult betegek és hirneves orvosok által.

GLANDULÉN a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén czélszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

GLANDULÉN nem mesterséges uton előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem kívánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használtnál is.

GLANDULÉN előállítatik Dr. Hoffmann utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyéből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevévésére. Minden egyes tableta tartalmaz 0.25 Glandulénnek megfelelő 0.05 besűrített mirigyanyagot és 0.20 izjavító tejszövetet.

GLANDULÉN törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. — Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulén kapható minden gyógytárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

Diana gyógyszerár,

Budapest, Károly-körut 5. szám,
honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldetnek.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menü kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor- és sör czimkéik

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve

A „Debreczen” kiadóhivatala.